

Hög säkerhet i

tuff miljö

Börjar det brinna i en gruva så finns det inte många vägar ut. Här måste säkerheten lösas på flera sätt så att de som arbetar kan känna sig trygga och vara säkra om ett tillbud sker. Utvägen har gått under jorden och bidragit till denna säkerhet i Boliden Garpenberg.

Bengt Hed är tekniker och arbetar med brandskydd under jord för Boliden Garpenberg. Han berättar att det kan vara upp till 180 personer som vistas under jord samtidigt. Då gäller det att veta var de befinner sig och exakt hur många det är, om en olycka skulle inträffa.

– Vi har ett säkerhetssystem så att vi har koll på hur många det är, både i personalen och besökare. Vi vet också i vilken zon de befinner sig.

Utrymningsmöjligheterna är få i en gruva. Det finns en väg ner i gruvan (kallas ramp) som är som en serpentinväg där stora fordon kan åka ned. De leder in till de olika brytningsnivåerna. På de nivåer som är närmast marknivån är förstås den vägen den snabbaste utrymningsvägen. Men är man nere under 1000-metersnivån måste det finnas alternativ.

För persontransport till och från arbetsplatserna finns en hiss i ett speciellt hisschakt. För att den ska kunna användas måste den vara brand- och röksäkrad. För att inte vara helt beroende av dessa utvägar finns ett antal räddningskammare. Kamrarna är rökskyddade, här finns andningsluft, vatten, radiokommunikation (i vissa fall även telefon) med yttervärlden.

I gruvan finns sex stycken matsalar som rymmer 10–20 personer vardera. Det är fasta installationer som även fungerar som räddningskammare. Dessutom finns det 37 mobila räddningskammare som är strategiskt placerade i gruvan.

– Ingen ska ha längre än 300 meter till en kammare eller utrymningsplats, berättar Bengt Hed. Alla måste veta var de har sin närmaste räddningskammare, därför har vi skyltat upp dem. Utvägen har varit vår partner i arbetet med att utforma skyltarna, både hur de ska se ut och hur stora de ska vara samt föreslagit platser, designat dem och monterat dem.

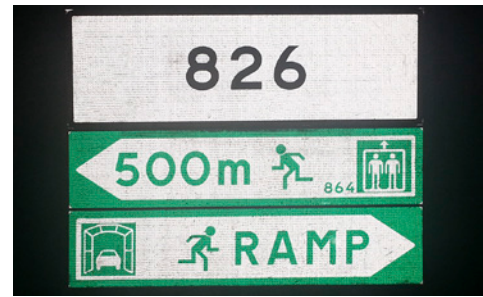
Skyltarna är skräddarsydda för ändamålet. Här finns nivå- och avståndsmarkeringar, så att man vet var man befinner sig och hur långt det är till närmaste utrymningsplats. De är tillverkade i reflekterande material och syns på långt håll. Montering har skett enligt "fyr-principen" som innebär att var du än befinner dig ska du alltid kunna se en skylt som leder dig rätt.

– Vi är mycket nöjda med samarbetet, intygar Bengt Hed. Utvägen har bidragit med sin kompetens och vi med vår. Resultatet har blivit mycket bra.

Det är Utvägen med Harry Gamnes i spetsen som har gjort jobbet. Utvägen har tidigare gjort liknande arbeten i andra gruvor i norra Sverige, så erfarenheten finns redan.

– Jo, det kan nog vara så, säger Harry Gamnes, men alla uppdrag är unika och här i Garpenberg fick vi göra helt skräddarsydda lösningar, som inte finns någon annanstans. Utrymningsplanerna till exempel, har gjorts av vår CAD-ritare Magnus Lundbäck.

Boliden Garpenberg har ett högt säkerhetstänkande. Släckutrust-

ning finns lättåtkomligt i gruvan och på alla större fordon (över 3,5 ton) finns sprinkler inbyggt och två handbrandsläckare monterade.

EGNA SLÄCKBILAR

Man har till och med två egna släckfordon för att använda i gruvan. I första hand ska de användas av Räddningstjänsten när de kommer på plats. Särskild personal fungerar som vägvisare. Fordonen rymmer fem personer, är utrustade med rökskydd och har enklare släckutrustning.

Tekniska lösningar i all ära, men utbildning är ändå A och O. Alla anställda får en gedigen säkerhetsutbildning, där brandskydd och utrymningskompetens är viktiga delar. Varje år hålls fem oförberedda utrymningsövningar. Boliden gör mycket realistiska övningar där man använder rökpatroner (brandax) etc, för att efterlikna en verklig situation så mycket som möjligt.

– Framför allt ger det personalen en medvetenhet om hur det blir och hur det känns när en brand uppstår, säger Bengt Hed. Det är väldigt viktigt om olyckan skulle vara framme. Vi har varit lyckligt förskonade här i Garpenberg, men man vet ju aldrig.

Fakta om Garpenberg gruva

Sveriges äldsta gruva...

Fyndigheterna i Garpenberg utanför Hedemora började bearbetas redan under 1200-talet och det äldsta bevarade privilegiebrevet för bergsbrytning i Garpenberg utfärdades år 1354 av Magnus Eriksson. Detta gör Garpenberg till Sveriges äldsta gruvområde som ännu är i drift. Boliden förvärvade Garpenberg 1957 och sedan dess har prospektering lett till kraftig ökning av malmreserverna.

...är framtidens gruva

I Garpenbergsgruvan bryts idag komplexmalm som innehåller zink, bly, silver, koppar och guld – en metallmix som har bidragit till gruvans fördelaktiga kostnadsposition. Framgångsrika prospekteringsinsatser har tillsammans med branschledande teknikutveckling möjliggjort en expansion av Garpenbergsgruvan. Projektet startade 2011 och investeringen uppgår till 3,9 miljarder kronor. Expansionen kommer att öka malmproduktionen från 1,4 miljoner ton till 2,5 miljoner ton malm per år. Full kapacitet planeras uppnås i slutet av 2015. I och med det blir Garpenberg en av världens mest kostnadseffektiva och moderna gruvor.

